

NOOM
Netwerk van Organisaties van Ouders Migranten

nvog

UNIE KBO

Van: KNVG, NOOM, NVOG, PCOB, UNIE KBO

Aan de Vaste Commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

18 november 2015
P.C./MVE/2015.464

Betreft: de toekomst van ons pensioenstelsel

Een goed pensioen is een geïndexeerd pensioen (Cie Frijns)

Geachte leden,

De belangrijkste vraag is of ons huidige pensioenstelsel, dat door derden vaak als een van de beste ter wereld wordt aangeduid, nu echt onhoudbaar is geworden.

Het antwoord op die vraag wordt met name ingegeven door de wijze waarop naar (mogelijke) bedreigingen van het stelsel wordt gekeken. Deze bedreigingen zijn o.i.:

1. Het vasthouden aan de zekerheidseis van 97,5%.
Vasthouden aan deze eis betekent o.b.v. het nieuw geïntroduceerde FTK en de UFR-maatregelen: relatief hoge pensioenpremies, feitelijk verlies van indexatie van opgebouwde aanspraken van actieven en de lopende uitkeringen van gepensioneerden, het toegenomen risico van korting van de uitkeringen.
2. De toenemende balansrisico's voor ondernemingen
3. De toenemende levensverwachting
4. Het gebrek aan transparantie
5. Generatieconflicten
6. Maatschappelijke trends (individualisering)

Ad 1) In het nFTK worden buffers geëist van 25-30% van de nominale verplichtingen om schokken op de financiële markten op te vangen (97,5% zekerheid). De berekening van deze buffers door de DNB zijn puur theoretisch, zoals uit het volgende citaat van de betreffende studie van DNB uit 2006 blijkt: *'Historische aandelenrendementen vallen niet eenvoudig te verenigen met de theorie. Daarnaast is de historie gewoonweg onvoldoende om statistisch goed onderbouwde uitspraken te doen. Bovendien is de vraag of de historische economische omgeving representatief is voor de toekomst.'*

In het DNB rapport van 2006 over het FTK en de update daarvan in 2011 staan een groot aantal

vergelijkbare citaten. Derhalve is de bufferberekening niet gebaseerd op statistische materiaal maar op theoretische aannamen.

Heeft de introductie van deze buffers de zekerheid verhoogd? Nee, die buffers hebben er alleen maar toe geleid dat er sinds 2008 een indexatieachterstand van ongeveer 12% is ontstaan én voor actieven én gepensioneerden. Daarnaast geldt het vooruitzicht dat de komende 10-15 jaar, gezien het hoge niveau van de geëiste buffers, er geen (volledige) indexatie zal plaatsvinden. Dit geeft een blijvend verlies aan (toekomstige) koopkracht van 30-40%, hetgeen gelijk staat aan een vergelijkbare korting op de uitkering.

Als de schijnzekerheid van 97,5% volledig zou worden afgeschaft (zoals voor 2007 het geval was) en de schokken zouden worden uitgesmeerd over een periode van 10 jaar, dan zou dat tot minder korting van pensioenen leiden en zou ook de premielast verminderen.

Ad 2) Voor ondernemingen ontstond er met name door regelingen als het IFRS een risico voor grote effecten op hun ondernemingsbalans door schommelingen in de pensioenverplichtingen. Dit is inmiddels door grotendeels ingevoerde CDC-regelingen opgelost.

Ad 3) Door de verwerking van de leeftijdsverwachting in de ingangsdatum van de AOW en daar aan gekoppeld de ingang van het pensioen van aanvullende regelingen, is dit probleem pensioen technisch ook grotendeels opgelost.

Ad 4) Voor de gemiddelde werknemer is de pensioenmaterie dermate ingewikkeld, dat deze geen echt zicht heeft op zijn rechten en wat daarmee gebeurt. Maak duidelijk dat een deelnemer bij een uitkeringsovereenkomst het eigendom van de aanspraak op toekomstige pensioenuitkering bezit en dat dit een individueel vermogensrecht van de deelnemer is (Hoge Raad 2012). Maak ook duidelijk wat de jaarlijkse mutaties van dit eigendomsrecht zijn.

Ad 5) Eveneens door de complexiteit van en het gebrek aan transparantie in de pensioenmaterie ontstaan allerlei al dan niet terechte discussies aangaande overheveling van jong naar oud en omgekeerd. Door een aantal maatregelen zoals het afschaffen van de huidige zekerheidsmaat en het meteen verwerken van schokken, een premie gebaseerd op dezelfde grondslagen als de verplichtingen en transparant te werken, kan er beter generatie-evenwichtig worden gestuurd.

Wat nog resteert, is de discussie over de doorsneepremie. De juridische vraag wat is de arbeidsvoorwaardelijke toezegging (premie of uitkering) laten we nu buiten beschouwing. De premie is primair een zaak van sociale partners, ook een verandering daar in. Attentie is wel nodig voor de Europese invalshoek. Voorkom dat door de wijze van veranderingen met betrekking van de doorsneepremie ons pensioenstelsel een zuiver financieel product wordt met alle (negatieve) gevolgen van dien.

Ad 6) De maatschappelijke ontwikkeling gaat steeds meer richting individualisering. Als ouderenorganisaties kunnen we van alles vinden van het verlies aan solidariteit, maar het is wel een gegeven. Wij zijn van mening dat een nieuw stelsel recht moet doen aan duidelijkere individuele pensioenaanspraken.

Conclusie

Uit bovenstaande blijkt dat het onze sterke voorkeur heeft om het huidige stelsel dat voor ruim 90% bestaat uit uitkeringsovereenkomsten o.b.v. een middelloonregeling, eenvoudig 'houdbaar' te maken door de volgende aanpassingen:

1. Het volledig afschaffen van de huidige zekerheidsmaat van 97,5%
2. Het direct verwerken van schokken, met een uitsmeertermijn van 10 jaar
3. Een premie gebaseerd op dezelfde grondslagen als de verplichtingen
4. Het jaarlijks aanpassen van de pensioendatum aan de levensverwachting

Het kernpunt in deze aanpassing betreft het volledig afschaffen van de 97,5% zekerheid. Bij de mislukte introductie (2013) van het reële stelsel bleek deze aanpassing, de afschaffing van 97,5% zekerheid, niet haalbaar te zijn. (zonder dat de argumentatie daarvoor helder en eenduidig was). Zoals aangegeven is de prijs veel te hoog voor het doel wat wordt nagestreefd.

Wij zijn gaarne bereid bovenstaande nader aan u toe te lichten.

Besturen van

KNVG

Dick van der Windt
Secretaris

NOOM

Bouchaib Saadane
Voorzitter

NVOG

Jaap van der Spek
Voorzitter

PCOB

Els Hekstra
Directeur

UNIE KBO

Manon Vanderkaa
Directeur

KNVG
Hogeschoorweg 21
5911 EJ Venlo
secretariaat@knvg.nl

NOOM
Postbus 2069
3500 GB Utrecht
may@netwerknoom.nl

NVOG
Postbus 2069
3500 GB Utrecht
nvog@gepensioneerden.nl

PCOB
Postbus 1238
8001 BE Zwolle
info@pcob.nl

UNIE KBO
Postbus 325
5201AH 's-Hertogenbosch
uniekbo@uniekbo.nl